

nyein minden vonalán teljes mértékben érvényesülhessen.

Közegészségügy B.-Sztandrason.

Dr. Simkovic György, Békés-Sztandrás község derék orvosa, egy külön füzetben bocsátotta közre jelentését községének múlt évről szóló egészségügyi viszonyairól. Az érdekesen összeállított táblázatos kimutatásokhoz felvilágosító sorokat csatolt a nevezett közs. orvos, közöljük belőle a következőket:

A nem elég kedvező egészségi állapot némely lakostársunk *közönyében és elfogultságában* gyökeredzik, s arra közre hatnak néha a ragályos-járványos betegségek is.

A ragályos-járványos betegségek ellen — kivéven a védhimlőoltást — nagyon kevés óvintézkedés történik; a közöny s az elfogultság ellen még kevesebb.

A közlakosság egy része nagyon kezdetleges módon viselkedik a betegségekkel szemben, még mindég sokan kuruzsoltatják magukat s hozzátartozóikat. Sokan még közönyösen viselkednek betegek iránt s csak a törvény alkalmazásától félve, folyamodnak orvoshoz. Aztán léteznek községünkben olyan elfogultak, kik azt képzelik, hogy minden nem halálos betegnek egy biztos gyógyszer van s azt az orvosnak csak el kell találnia, hogy a beteg baja rögtön elmuljék. Az ilyeneknek ha betegük van s az első rendelés nem használ, folyamodnak más orvoshoz s hosszabb lefolyású betegségnél orvostól orvoshoz, vidékről vidékre huzdolják betegüket s a mi lényeges: rendszeres gyógykezelés, kellő gondozás, megfelelő magatartás, mindezek náluk ismeretlen fogalmak.

Községünk lakosai közül elhalt 1890-dik évben 179 egyén s ezek közt volt 107 gyermek, kik 7 éves koruk előtt pusztultak el. Hat év óta pedig 1194 elhalt egyénből 711 nem érte el a 7-dik évet. És e temér-

decs gyermekek nem annyira a ragályos-járványos betegségek, mint inkább a szülők tudatlansága, közönye és elfogultsága folytán keletkezett és aztán elhatalmasodott bajok — veleszületett gyengeség, bélhurut, gyermekaszály, görcsök, stb — vittek sirba.

Az izraelitákkal egy fedél alatt, egyenmő talaj felett lakunk, ugyan azon vízforrásokból iszunk, egyféle levegőt lélegzünk, sőt a megbetegedések legtöbbször részarányosan jelentkeznek — s még is a 6 év alatt csak egy évben volt arra eset, hogy az izraeliták közül, 100-ból 3-nál több halt el (1887-ben; az 1889-ben idogen halottal emelték 5-ről 8-ra a számot, de meg 1888-ban egy halott volt csupán) és nem volt arra eset, hogy 100 keresztény közül egy évben több ne halt volna meg 3-nál.

Középünk szereti gyermekeit, de arról, hogy azoknak értéke és hivatása van, sok szülőnek fogalma sincs; s épen ezért a legtöbb szülő gyermekeinek testi és szellemi épségére nem igen szeret költeni.

Orvosi működésem terén ezek régi tapasztalataim, de minden évben megújulnak, csak hogy évről évre ritkábban, a mi arra enged következtetni, hogy közegészségügyi állapotunk javul s idővel kifogástalanná válik — különösen, ha a közöny megtöretik, az elfogultság eloszlatatik; a talaj, a lakás-viszonyok, vagyoni állapot és életmód jobbra változik.

1848. márczius 15. emlékére.

— Felolvastott márczius 15. a szarvasi függetlenség körben. —

„(Vége.)

Egy óra múlva Czegléd minden férfi lakója talpra állott, a vezérek kinevezve, csapatokra oszlv. Kossuth ment tovább Nagykörösrre, hol ugyanazon jelenet megújult lámpák világa és csillagok fénye mellett.

Onnan még aznap délután szekéren tovább Csongrádra. — Csongrádhoz közeledve nagyon rossz utak fogadtak bennün-

ket. Kossuth indítványára leszállottunk a szekerekről s erdőn-mezőn neki vágtunk toronyirányában. Az út sáros volt a sok esőzéstől, de a tarló annál zöldebb. Még a sivó homok is tarackot eresztett. Gyönyörű utunk volt. Őszvirágos rétek, sárguló jege nye erdők, tiszta ég, a láthatáron egy felhő se látszott.

a gonosz rágalmozó nyelvét kiszakítani, de nem bántom — mondok, — lejövök én, — ismerjük mi egymást rég óta, majd végére járok én, mi igaz, mi nem ebből a haszontalan dib-dáb beszédből? Én ugyan fel nem nézek a padlásra, mert ha volt ott dohány, most is ott van, — ha pedig nincs, akkor kiégne a szemem, nem is akarok én itt sokat perorálni, s nemes barátaimat ártatlan mulatozásaikban akadályozni, csak annyit mondok, hogy ha reggel, mikor indulunk, az a 200 füzér dohány egy levél híján itt nem lesz a fejünk felett a padlásan, s ha én megtudom, — már pedig megtudom — hogy ki vitte el, az — istenteremtucscse, — nem iszik velem többé egy kulacsból!

Az urak felmentek a kastélyba, mulattak tovább, — a nemes atyafiak is folytatták a sort a maguk módja szerint, hanem mikor hajnalban indulni kellett, Mihály hajdú nagy meglepődéssel jelenté urának, hogy a dohány fent van a padlásan az utolsó szálig.

Hogyan is emlékezem én az akkori tiszta égre! Nagyon jól. Okom van reá emlékezni. Útközben ránk alkonyodott, az éj utólért s kiderült felettünk a tiszta ég csillagmyriadjaival! Ki ne keresné bujdosás közben éjjel az ég csillagait! Kossuth elkezdett a csillagokról beszélni. Minden csillaggal oly ismerős volt, mintha köztük laknék. Megmagyarázta a csillagképeket, bámulatos biztossággal jelölé ki, hogy egy-egy képlet a láthatár melyik részén fog egy óra múlva letűnni. Hallgatva állottunk körülötte s magunkba kérdezők: »hát csillagész vagy-e te, ki lépteid dobbanásával néptömegeket indítasz hősi tettekre e földön!«

Egyszerre távoli dübörgés szólított vissza bennünket a csillagok közül. Közeli erdő mögül lovascsapat bukkant ki hirtelen.

— Hátha czirkáló vasasok? — kérde egyikünk.

— Közéjük lövünk — mondá Kossuth s elszántan megállott.

Az erdőből egyre több lovas vágatott felénk. Egy teljes zászlóalj volt az. Öt percz múlva előttünk állottak. A csongrádmegyei népfölkelők lovasai voltak azok, kik aggodva indultak a szekéréről lemaradt Kossuth keresésére. Lelkesedéssel, éljenkiáltással üdvözlék Kossuthot, ki viszonzva mondá: »kétezer ilyen lovassal a poklokön is keresztülmennék!«

Másnap Szentesen, harmadnap Hódmezővásárhelyen volt. Onnan éjszaka küldött el engem Pestre a honvédelmi bizottsághoz azon üzenettel, hogy ez órában százezer harcász van indulóban a Duna felé.

A mik ezután következtek, azok már a nagyszabású történelem tulajdonai

Ezután sajtószertű jeleneteket láttak Pest főutczái.

Rendezett sorokban vonultak végig azon önkényes csapatok, mik a magyar szabadság-harcz segélyére vérüket felajánlották. Előbb a bécsi légio, fekete ruhás lelkestült ifjak, harczvággyal szemükben s ezüst halálfővel kalapjaik mellett. Ezután egy csapat tiroli vadász nemzeti viseletben; ezután egy század franczi, kik Magyarországon földön laktak. A marseillaisét énekeltek végig az utcán. És ezek után, mintegy félelmetes óriás kigyó, melynek háta pikkelyek helyett kaszákkal és szuronyokkal fénylik, jött egy csapatban a három-ezer czeglédi önkéntes néphad; s e három-ezer ember riadó hangjával énekelte a nép lelkesedéséből fölszálló ama bizonyos népdalt, mely így végződik:

»Ha ő nekünk azt üzeni.
Mindnyájunknak el kell menni.
Éljen a haza!«

Nem tudom az igaz lelkesedés e népies dallamára mit érezhet az ma, ki e dalt először hallja? »Én sirtam!« mondja Jókai.

És mi ne sirnók az öröm könnyeit, midőn ama mozgalmas idők emlékei fölött gondolkodva elragadtalással látjuk, hogy az

igazi hazaszeretet lélekemelő hatása alatt, egy ember biztató szavára, mint emelkedett föl nemzetünk rettenthetetlen óriásként, hogy önfeláldozó tettekben rója le a válságos időkhöz mért tartozását kedves hazánk irányában?

Hogy aztán e hazafias mozgalom végkifejlése minő gyászos fordulatot vett utóbb; hogy a véres küzdelemben kimerült nemzetünk az egyesült osztrák és muszka hadtömeg által utóbb letiportatott, az mind szomorú való; de nem lehet oka a gyáva csüggedésnek s a tétlen kétségbeesésnek, mert épen a történelmi események lélekemelő tanúsága felett elmélkedő öntudatunkban életre kél s mindinkább megerősödik azon meggyőződés, hogy:

... Még jünni fog
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez
Száz ezrek ajakán.*

Hogy azonban ezen epedve várt jobb kort megérhessük s ne maradjunk a meddő várakozás és üres reménykedés állapotában:

Művelődjünk! Elvessz a nép, mely tudomány nélkül szűkölködik! A népek és nemzetek életében is csak annak van jövője, ki sokat tanul s a tanultakat okosan fölhasználja védelmére, anyagi gyarapodására, erkölcsi nemesedésére, szóval önjavára. Gazdálkodás, ipar, kereskedés, hadviselés, tudomány óriás fejlődést mutat ma mindenfelé. Tanuljunk mi is mennél többet s mennél jobbat, mert emberi s hazafias kötelelességeinknek is annál inkább fogunk megfelelni, mennél józanabbak, felvilágosodottabbak, belátóbbak és megfontolóbbak leszünk mi magyarokul az európai népcsaládok körében. Hogy továbbá ama epedve várt jobb kort a mi hozzájárulásunk által is megközelíthessük:

Fejlesszük keblünk *rejtékében a hon-szeretlem* tiszta lángját, melyet jelesünk tettre serkentő példája, a történet kioktató tanulmányozása, magyar nyelvünk és nemzeti irodalmunk szeretete által lehet csak táplálnunk s életképesse fölnvelnünk.

És annyi balszerenese közt, oly sok vizsály után: *tartsunk össze*. Egyetértés által kis dolgok is erősülnek, visszavonás által pedig a legnagyobbak is széthullanak. Vajha épen szabadságharcunk emléke is ébresztené bennünk a testvéri egyetértés szükségességének gondolatát! Pártoskodás, visszavonás erőinket megapasztja; de ha közczélok és hazafias érdekek szolgálatában egy akaraton vagyunk, erőink egyesülve fokozódnak s a nemzet óriásként felemelkedik újra, mint ama szabadságharcban, melyben úr és földmives, nemes és nem nemes, mágnás és napszámos, magyar, német és tót, katolikus, protestans és zsidó egybeolvadt a testvériség tüzeben egy élő s érző testté, az ellenséget és zsarnokságot megfőlemitő hatalommá! És végre, hogy ama jobb kor méltó részesei lehessünk:

Ne vonakodjunk a tőlünk telhető áldozatoktól. Szóval, tettel, könnyel, vérrel, pénzzel s étellel, szívünk utolsó dobbanásával s lelkünk utolsó lehellel szolgáljuk a hazát. Mint a jó gyermekek, kik anyjukat igazán szeretik, megtesznek mindent annak jóvoltáért: úgy mi is, mint kedves hazánknek jó fiait züggölés nélkül, örömeit, sze-

retetből fáradozzunk, küzdjünk s hozzunk áldozatot hazánk boldogságának fölvirágzásáért.)*

És ha e gondolatban összeforva, megerősödvé s föllekesülve sokan, — mindnyájan egyesülünk a szabadság, testvériség s egyenlőség ama szellemében, mely 1848-ban erőt adott nemzetünknek a válságos küzdelem és megpróbáltatás elviselésére: akkor bizva tekinthetünk a most még rejtélyes jövőbe, mert hiszen tudjuk, érezzük mi azt a költővel, hogy:

Néked élned kell óh hon,
S örökre mint tavasz virálni,
Mert omladékidon
Reszketve fognék szétomolni,
Hazám, hazám!

BENKA GYULA.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk mai száma utolsó a jelen évnegyedben. Azok számára, kiknek előfizetésök mai napon lejárt, új előfizetést nyitunk az *ápr.—jún. II. évnegyedre 1 frt 25 kr előf. díjjal.*

Legyen szabad t. olvasóinkat felkérni az előfizetések mielőbbi megújítására, s a *hátralelőknek* is szives beküldésére, mivel lapunk a kiadással járó telemes költségeknél fogva csak úgy állhat fenn, ha munkatársaink odaadó tevékenysége mellett az olvasóközönség is pontosan teljesíti az önként magára vállalt csekély fizetési kötelezettséget.

KIADÓHIVATAL.

MI UJSÁG?

— Vidám husvét napokat kívánunk olvasóinknak! Legyen derült szép tavaszi ünnepük, családi és társas köreikben! A »piros tojások« és hagyományos öntözködés nyájas napjait derülten töltsék. Máskor az ilyen ünnepeken a nyilvános élet mintegy szünetel, hogy az emberek egészen a templomoké és a családi otthoné lehessenek. Most azonban, s épen a holnapi napon különösebb, zajosabb vonást is kap az ünneplés. Második ünnep estéjén vig örömezaj fog hangzani a Károlyi-kastély szomszédságában, hol a szarvasi intelligencia egy részének jelenlétében kedvesen fogják becsomózni a farsangi és bőjti dinom-danomok hosszú sorozatát. De bizonyára ez összejövetelen is inkább a társas együttlét szelidebb gyönyöreinek fáklalángja fog fellobogni, mintsem szív- és lélekürességre valló élvhajhász hivalkodásnak füstje sőtétleni. Kívánjuk is, hogy ne zavarja, csak élénkítse az ünnepnapok lefolyását!

— Husvéti kép. A holnapi nappal felvirrad az öntözködés reggele. A patikáros bácsiék alig győzik majd kimérni a kancsóból a sok rózsavizet. A sok apró gyermek örvendező arccal hordja azt el; no de, ha fogytán a rózsavíz, segít magán a gyógyszerész bácsi a szomszédos üvegből, melyre »aqua destillata« van írva és a mely magyarul nem jelent egyebet, mint tiszta vizet. Szépen felhigítja az a rózsanedűt.

*) Ne feledjük, mit a remek író (Kuthy) lelkesedésében mond: A rossz polgár vétkesebb az anyagilkosnál. Ez magát teszi árvává; az milliók anyjának ássa sírját!

Az utcán szépen öltözött apró urficskák mennek nagy garra, zsebök telve cukkedlivel, édes bonbonokkal. »Ezt a piros tojást a Rózsikáéknál kaptuk, amazit meg a Szerénáéknál...« Hogy felsikoltott az Emma, mikor a szeme közzé fróccsentettem, egész váratlanul! A szépen öltözött kis diákokkal szembe jön egy kis csavargó fiúcska, lyukas kalapban, vedlett öltözetben. Nagy, rongygyal bekötött idomtalan üveg van a kezében, ott meritette tele a holt Körösnél állott folyam-vízzel. Az urficskák megosztják vele a piros tojást, mintha sejténék, hogy amíg ők pusztá etiquettéből és kedvtelésből járnak ismerős házakba, addig a »kis rongyos« sorra járja a házakat, mert az ártatlan husvétü öntözés reá nézve kedvező alkalom a — koldulásra (b. a.)

— A leányiskola hangversenye. A szarvasi államilag segélyezett, társ. el. és polg. leányiskola tanestülete Szarvason, f. é. apr. 11., Szombaton a főgymnasium disztermében a leányiskola javára hangversenyt rendez következő műsorral: 1. *Dürner Viharban.* Éneklí a *főgymn. férfidalkar.* 2. *J. Artot Souvenirs de Bellini.* Hegedűn előadja *Műsor Elemér* úr. 3. *Zimay Magyar párdal.* Előadja: *Bugyis Andorné* úrhölgy és *Ländler Amália* k. a. 4. Felolvasás: — *nem lesz.* 5. *Erney Téli rége.* Daljáték, zongora-kíséret mellett éneklí a leányiskolai és főgymn. tanulókból alakult *gyermekdalkar.* 6. *Wallace Grande Polka de Concert.* Zongorán előadja *Kovács Szeréna* k. a. 7. *Wagner Wolfram Cavatinája*, (Tannhäuserből) éneklí *Dr. Salacz Oszkár* úr. 8. *Huber Népdalegyveleg.* Éneklí a *főgymn. férfi-dalkar.* — Belépti díj személyenként 40 kr. *Jegyek előre válthatók a leányiskola helyiségében s este a pénztárnál.* — Kezdeté este 1/8 órakor. — Hangverseny után Társas-estély a Casino termeiben.

— Szarvas város térképe. *Mihálfi József* főgymn. tanár, Békésmegye térképének s több jelesen szerkesztett földrajzi kézi könyvnek szerzője, kiadta Szarvas városnak térképét, igen tetszetős és díszes kiállításban. Talán nem túlozzunk, midőn azt állítjuk, hogy az érdemes szerzőnek ez valamennyi műve között a legsikerültebb alkotása. A város házsorait, s a környező szántóföldeket világos áttekintésben feltüntető helyrajz körzetében Szarvas városnak három időkorból (XVII. XVIII. század s jelenkor) felvett sikerült látképei művészi kivitelben díszlenek, egyaránt dicsérve a tervezőt, s az Eberle-féle bécsi műintézetet. A térkép ára 1 forint. Kapható szerzőnél Szarvason.

— Meghívó. A szarvasi Casino egyesület könyvtára javára saját helyiségében f. évi április hó 11-én zártkörű társas estély tartatik. Rendező bizottság: *Salacz Ferencz* né elnök. *Ponyiczky Györgyné*, *Haviár Gyuláné*, *Mikolai Istvánné*, *Kutlik Endréné*, *Haviár Gyula*, *Mikolay István*, *Kutlik Endre*, *Kollár Lajos*, *Somogyi Elek* bizottsági tagok. Belépti díj: személyenként 80 kr. Kezdeté: fél 9 órakor.

— Népkertünk parkirozását a Körösn túl *Dolesch* városi műkertész rendezése mellett a mult hét elején kezdték meg, s a fák és cserjék ültetése már a héten teljesen be is fejeződött. Vajjon a most elültetett csemeték »árnyas lombjai« alatt mikor lesz megtartható az első népmulatság?!

— Új ügyvéd Szarvason *Lupkovics János*, köz- és váltó-ügyvéd, ki közelebbről a szarvasi kir. közjegyzői hivatalban helyettes közjegyzői minőségben működött, márczius 15-én nyitotta meg ügyvédi irodáját a *Bakay Géza* tulajdonát képező *Kucyk-féle* házában.

— Halálozás. *Mihálfi* József főgymn. tanárnak édes anyja, Mihálovics Sámuel kiszácsi tanítónak özvegye elhunyt városunkban f. hó 24-én. A köztisztviselőben állott derék nő hamvait esztörtökön kísérték sírjába nagyszámú tisztelői. A gyászestéről kiadott jelentés következő: Alulírottak őszinte fájdalom — és mély gyásztól megrendített szívvel tudatjuk úgy saját, mint számos rokonaink nevében, hogy a felejthetlen anya, testvér, nagymama és dédanya özv. Mihálovics Sámuelné szül. Kernuch Terézia f. évi márczius hó 24-én d. u. 5 órakor, életének 74-ik évében, hosszú szenvedés után, tüdőlob következtében az örökélet honába költözött. A megboldogultnak hült tetemei f. évi márczius hó 27-án d. u. 3 órakor fognak az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint a halásztelki sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Béke hamvaira! Mihálfi József Mihálfi Lajos fia. Özv. Zvarinyi Lajosné szül. Kernuch Zsuzsanna testvére. Mihálfi Józsefné szül. Sztranyovszky Irén, Mihálfi Lajosné, szül. Arczt Irma, Bösze Jánosné szül. Krebsz Paula menyeci. Mihálfi Etel férj. Kutlik Endréné, Mihálfi József, Mihálfi Melánie, Mihálfi Jolán, Mihálfi Géza, Mihálfi Emma, Mihálfi Ilka. Mihálfi Gizella, Mihálfi Gyula, Mihálfi Emil, Mihálfi Károly unokái. Kutlik Etelka, Kutlik Sándor, Kutlik Margit dédunokái.

— Milyen lesz az ártézi kút felül-építménye? A vascsövek kibélelése befejeztetvén, most már a vállalkozó legelső munkája lesz a kútfőkészítés a mostani árbóc helyén. Ettől mintegy 10 méternyire lesz a medence, 8-szögletes alakba kalászi kőből faragva, közepén egy alapkövön *Ceres*-nek, a gabona istennőjének díszes bronz-szobrával. A közönség használatára négy két-két karú csövön fog folyni a víz, melynek feleslegét megfelelő csatorna vezeti le.

— Vasutunk menetrendjének megváltoztatása tárgyában *Haviar* Dani képviselő tudvalevőleg javaslatot nyújtott be a képv. testülethez. (Lásd lapunk márcz. 22-iki számát.) Ez a f. hó 23-iki gyűlésen tárgyalás alá kerülvén, elhatározatott, hogy a képv. testület Baross minisztertől kérelmezni fogja a reánk nézve kedvezőbb régi menetrend visszaállítását. Az előjárás már fel is küldte kérvényét a miniszteriumhoz.

— Cégváltozások. *Hajdeter* Gusztávnak piactéri szövet- és divatárú-kereskedését *Besenczky* Kálmán nagyváradi kereskedő vette át. A *Konyecsy*-féle szabó-üzlet helyén pedig *Kohn* Lajos rendezett be férfiruha-raktárt.

— Szentandráson az ártézi kút fúrásával ez ideig 253 méterre haladtak.

— Főgymnasiumunk iskolatanácsának építészeti bizottsága pénteken, f. hó 27. d. u. 3 órakor gyűlést tartott, melyen a főgymnasiumnak ajándékozott Sztaricskay-féle háznak az alumneum céljaira leendő átalakítására, s állandó téli tornahelyiség építésére hozott határozat.

— Mennyi vizet ad naponként a mi ártézi kútunk? Az ártézi kút csöveinek vörös-fenyővel való kibélelése a héten befejeződött, s a vállalkozó, Zsigmond mérnök, a közs. előjáróság s a képv. testület kebeléből kiküldött bizottság jelenlétében felmérte és constatálta a naponként felbuzogó vízmennyiséget. E szerint az ártézi kút 24

óra alatt 351,558 liter vizet ad, s miután a város és a vállalkozóval kötött egyezségben 100,000 literen felül literenként 1 kr. tiszteletdíj volt biztosítva, a vízmennyiség föbblete után esedékes 2515 frt vállalkozó javára a községi pénztárból utalványoztatott.

— A szarvasi hűsfogyasztó szövetkezet f. hó 22-ikén tartá rendkívüli közgyűlést a polgári kör helyiségében Dr. Salacz Oszkár elnöke mellett. A gyűlés, miután az már másod-izben lett összehívva, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképes volt. A feloszlás kérdése azonban most sem lett eldöntve; hanem egy későbbi közgyűlésnek fennhagyva. A gyűlés lefolyása következő volt: Az elnök megnyitó szavai után Mázor József választmányi elnök olvasá fel a felügyelő bizottság által beterjesztett vagyonkimutatást, melynek kapcsán felemlíté, hogy Majercsik szövetkezeti székálló az egyesületnek hűtlen kezelésével jelentékeny anyagi veszteséget okozott. A számadás bírálatába nem bocsátkozott. A közgyűlés, hanem Haviar Dani orsz. képviselő indítványára egy szűkebb körű bizottság küldetett ki a felügyelő bizottság mellé, mely a kezelést elejétől fogva megvizsgálja s esetleg kísérelje meg a kiegyenlítést az igazgatóság és a felügyelőség közt s javaslatot terjesszen a további teendők felől egy újabban összehívandó közgyűlés elé. E bizottságba megválasztottak Haviar Dani, Mihálfi József, Kutlik Endre, Janurik Pál és Melis Pál, a felügyelő bizottságban vannak: Benka Gyula (elnök) Kácsor Vilmos, ifju Pól Károly és Oláh Miklós (jegyző).

— A szarvasi főgymnasium a takarékpénztártól ajándékkal kapott Sztaricskay-féle háznak az alumneum oda telepítésére ezéolvva építkezni óhajt. Figyelmeztetjük az építkezésre vállalkozni szándékozókat, hogy a terveket a tanárteremben megtekinthetik s zárt ajánlataikat nagy. Áchim Ádám esperes úrhoz f. év ápril 5-kéig beterjeszthetik.

— Gondnoki állás van üresedésben a szarvasi regale közbirtokosságnál. Pályázók április hó 1-éig a regale-épület helyiségében jelentkezhetnek.

— Elhalasztott mulatság. Az öcsödi dalkar húsvét másodnapján Szentandráson tervezett dalestélyét bizonytalan időre elhalasztotta.

— B3 isten-áldás. *Kmetz* nevű polgártársunkat felesége a múlt héten három élő gyermekkel ajándékozta meg, kik közül 2 fiú, 1 leány. A gyermekek midanynyian jó egészségnek örvendenek.

— A békés-szent-andrási izr. ifúság, Szerdán, f. hó 25-én a kastély termeiben sikerült táncmulatságot rendezett.

— Tomcsányi Károly, városunk eme nemesen gondolkozó s érző nagybirtokosa a húsvéti ünnepek alkalmából ismét 50 frtot jutlatott a helybeli ev. egyház igazgató-lelkészének kezeihez szegény özvegynek között való szétosztás végett. Szép tette dicséretre nem szorúl!

— Eljegyzés. *Gassó Pál* ev. tanító Mező-Berényben a múlt napokban tartotta meg eljegyzését *Braun Mihály* ev. tanító kedves és hájos leányával *Jolán* kisasszonnyal. A köntendő frigyhez tartós boldogságot kívánunk!

X Ügynök! Egy jelentékeny nagy magyarországi gazdasági gépgyár keres ügyes és megbízható ügynököt a vidéken kedvező

juttalék mellett legelőnyösebb föltételekkel Ajánlatok ezen lap kiadóhivatalához intézendők.

Hamisított fekete selyem.

Egy darabka mintát el kell égetni azon selyemből, melyet vásárolni akarunk, s a netáni hamisítás azonnal kiderül: valódi, tiszta festésű selyem nyomban összefodorodik, tüze csakhamar elalszik és kevés világosbarna hamu marad utána — Hamisított selyem, (mely hamar elzsírosodik és török), lassan ég, különösen a festett anyaggal nehezített szálak pislognak tovább, és sötétbarna hamu marad utána, ellentétben a valódi selyemmel nem fodorodik, hanem görbül. Ha a valódi selyem hamvát összenyomjuk, az elporlik a hamisítotté nem. **Heinberg G.** (cs. és k. udv. száll.) selyemgyári raktára **Zürichben** szívesen küld mintákat valódi és egész darabokat díj- és vámmentesen házhozselyemkeltésből bárkinek, és egyes ruhákra való szállítás.

Irodalom.

KINCSET, szellemi kincset szerez az, a ki a »Képes Családi Lapok« című szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra előfizet. E lap gazdag tartalmával értelem-szűz izlésnemesítő olvasmányaival valóságos szellemi kincstárát képezi a magyar családoknak s »Nő a háznál« című mellékletével nélkülözhetetlen barátja a családanak. Közleményei minden számban a legjobb magyar íróktól erednek s a család bármely tagjának bátran a kezébe adhatók.

A »Képes Családi Lapok« előfizetési ára egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, s a kiadóhivatal (Budapest, nagy korona-utca 20. sz.), melyhez az előfizetések legközöszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatóványszámokkal. A legújabb szám következő változatos tartalommal jelent meg:

»Küzdelem...« (Beszély. Vége). Irta: Nagyvárady Mira. — Tiltott szerelem. (Költemény). Patyi Istvántól. — A gyöngéd feleség. Dr. Békési Gyulától. — Gondolatok. A házasság regénye. (Folytatás.) Irta: Tolstói Leó. Fordította: Brankovits György. — Reményi Edéhez. (Költemény.) Halmy Gyulától. — Sylvia. (Regény. Folytatás.) Tábori Róberttől. — Mindenféle. A hét tükre. Mefisztólól. — Képeinkhez. Irodalom, művészet. Kiállítás.

CSARNOK.

Húsvéti tojás.

A múlt esztendőben húsvét előtt még nem voltam ugyan olyan boldog, mint ma, de az is tagadhatlan, hogy még nem volt feleségem és a legnagyobb mértékben nőtelen valék.

Valóban nem hittem, hogy oly hamar feleséghez jussak és bár utolsó farsang óta fülig szerelmes voltam az Ábrayék Mariskájába, azért még csak álmodni se mértem volna, hogy ma férje és ura legyek a megye legszeretetre méltóbb leányának.

Igaz, hogy ezt a váratlan szerencsét a véletlennek köszönhetem, de azért van benne sok része az ön ellenállhatlanságomnak is, mert hát az több mint bizonyos, hogy Mariska az utolsó farsang óta engem is szeretett.

Vallomást azonban egyikünk se tett egymásnak és így kínos tájékozatlanságom még nem szűnt meg a múlt husvét első napján, midőn egy hordár titokzatosan nyújt át egy violaszínű selyemszalaggal bekötözött dobozt.

Dobogó szívvel nyitottam fel a hófehér fedeleket, mert titkos sejtéseim voltak, hogy egy titkos imádóm keze van a dobozban; annyi gonddal, hogy ne mondjam, szeretettel volt az egész rendezve. A dobozban levő piros tojás illatos vattába volt burkolva és mikor örvendezve körül-körül meglekintettem, észrevettem rajta két kedves vonású betűt: Sz. J.

Azonnal tisztában voltam a küldő tekintetében és elkedvetlenedtem. Sz. J., kezdőbetűi Szvatuplek Julia asszonyságnak, az özvegy hentesnének, aki miután hétköznap nem egyszer izletes kolbász-küldeménynyel fejezte ki irántam költői lelkületét s érzelmait, e szent ünnep alkalmával gyengédebb eszközökkel kívánt szívemre hatni. — Szinte haragudtam, hogy egy pillanatig is akkora áhitattal tekinttem a finom külsejű és a leggyöngédebb női kezekre valló dobozra és miként honatyáink szokták tenni a parlamentben én is igyekeztem »visszaszivni« előbbi fölvetéseimet és kellenlenül az almáriúmról tettem a dobozt, oda, ahol üres cognaküvegeimet és elhasznált nyakkendőimet őrizem.

Hogy a kellemetlen csalódást felejtsem, szórakozást mentem keresni a templomba. És oh ezt soha sem fogom megbánni!

Alig, hogy beléptem, megpillantottam őt, az angyalt, akibe a múlt farsang óta fűlíg szerelmes voltam. Ő is meglátott és én úgy véltem, mintha bátorítóló mosolygott volna felém. Oh, most vagy soha, gondolám. Meg fogom szólítani és haza kísélni, had! legyen egyszer nekem is boldog ünnepe.

Az isteni tisztelet után hazamentünk és én szerencsésen melléje kerültem.

Ő mosolygott, én pirultam. A világért se tudtam volna megszólítani.

— Ejh, hát meg se köszöni Szakál úr az ajándékot?

— Micsoda

— Hát a kis dobozt a husvétit tojással.

— Ah, hát valóban

— Még kételkedik, oh ön rossz ember, Szakál úr!

— De bocsánat a két betű félrevezetett — hebegem zavartan. Most a leány kezdett pirulni, de csakhamar ismét leküzdé a zavart és folytató.

— Ugy hát nem is tudja, hogy az a két betű mit jelent?

— Nem én. Azt hittem, hogy Szvatopluk Julia.

A leány erre újra elpirult és a számos pirulás végre is gondolkozóba ejtett, úgy, hogy végül én is rettenetesen zavarba jöttem és minél nagyobb volt a zavarom, annál tisztábban domborodott ki előttem e két szó: *Szerelmem Jelétül.*

Igen, mert ez volt a két betűnek titkos értelme és midőn remegve halk suttogással kimondtam e szót, ő az angyal, szemlesütve felelte rá:

— Igen!

SZAKÁL MIKI.

KÖZGAZDASÁG.

Az »Erdélyi Gazda« mezőgazdasági lap legutóbbi száma Kolozsvárt a következő érdekes tartalommal jelent meg. *Hivatalos rész.* Meghívás az erdélyi gazd. egyesület rendezésére. A gazd. felügyelői állás szervezéséről. Végzett gazdaszoktól. Dohánytermelési eredmények. Vörös Sándortól. A gyümölcstermelő gazdaközönséghez és az erdélyi gazdasági egyesület gyümölcstermelési törzskönyvének szabályzata. Szentgyörgyi Lajos és Szász Lajostól. Hernyóirtó lámpa. Baksay Elemértől. Észrevételek. Tóth Tamástól. A gyümölcsfák termékenységének fokozása. Szász Lajostól. *Egyleti élet.* Az erdélyi gazdasági egyesület igazgató-választmányának márczius 14-én tartott ülése. *Vegyes közlemények.* Személyi hír. (Bajkó Mór). — Fűzessző szükséglet. — Időleges agyag-, cement-, asfalt- és kőipar-kiállítás. — Kézi velőgép. — Oltovány eladás. — A lencse vatómag. — A braziliai hab. *Piaci értesítő.*

Közgazdasági helyzetünk.

Magyarország közgazdasági helyzetében nevezetes fordulat állott be az utóbbi időben. Még nem olyan hosszú ideje annak, hogy a világpiac hatalmas lényezői között Magyarország csak másodrendű szerepet játszott és dacára egyes gazdasági cikkek páratlan kelendőségének, mégis alig számottevő helyet foglalt el a világforgalom hatalmasai között.

A helyzet azonban már jobbra kezd fordulni és a szegényletes állapot, mely nemzeti és kulturális fejlődésünkre oly békítőlag hatott, egyre jobban tünedezik azaz a lendülettel szemben, melynek az állami kedvezmények mellett iparunk az utóbbi időben indult.

A magyar ipar eme fejlődésének köszönhetjük azt az eredményt, hogy ma már egyenrangú tényezővé ismernek el bennünket a világpiac hatalmasai és hogy ipari cikkeinket már többé nem az utolsó sor padjára utalják, hanem hogy elismerik versenyképességünket.

Ezt a megnyugtató tényt nemcsak a mindennapi tapasztalat bizonyítja, de világos tanúságot tesznek róla *konsulaink jelentései is*, melyeknek hivatalos jellege csak növeli adataik megbízhatóságát.

Ezek a konsuli jelentések oly képet lárnak elénk Magyarország közgazdasági viszonyairól, mely valóban meglepéssel töltheti el a honfiak keblét. Mert e jelentésekben ugyanis nem kevesebbről van szó, mint hogy Magyarország iparcikkei már a külföldön is kereslet tárgyát képezik és hogy a beviteli üzlet az utóbbi időben tetemesen megcsappant, ami kétségtelen jele annak, hogy a hazai fogyasztó közönség, iparcikkeinek beszerzéséről már itthon is gondoskodhatik és hogy már többé a külföld gyártmányaira nem szorult.

A magyar ipar eme gyors föllendülése a gazdaközönséget is kiábrándította eddigi balhiedelméből és azok, kik eddig csupán elfogultságból azt hitték, hogy jó és olcsó gazdasági felszerelések csak külföldi gyárakból szerezhetők be, nézeteiket alaposan megváltoztatták ama fényes eredményekkel szemben, miket a magyar gazdasági gépipar fel tud mutatni.

Mert tagadhatlan, hogy a magyar gazdasági gépipar valóban oly virágzásnak indul, melyhez fogható az ipari szorgalomnak más terén alig található. De ez a virágzás főleg oly gyáraknak köszönhető, melyek miként az Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat minden egyes készítményével hathatós eszközt állít elő a külföldi verseny legyőzésére, annyira, hogy hazai gazdaközönségünk az idegen mellőzésével nagyrészt csak ezt a gyárat keresi föl megrendeléseivel.

Az, hogy az »első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat« ezt az eredményt kivívhatta, főleg annak köszönhető, hogy készítményeit olcsóbban, de a mellett mégis jobb minőségben állítja elő és hogy tartósság tekintetében az általa alkotott gazdasági gépek vetekednek a külföldi drágább gyártmányokkal.

Meg vagyunk győződve, hogy a konsulok jelentései, melyekből oly sok tanulságot vonhatunk le összes gazdasági életünk fejlődésére, visszhangot fognak keltetni a magyar gazdasági és ipari közönség körében és hogy e két gazdasági tényező vállvetve fog majd törekedni egymás érdekeinek előmozdítására akként, hogy a gazdaközönség megrendeléseivel a magyar gyár-ipart, ez utóbbi pedig megbízhatóbb, tartósabb és olcsóbb gyártmányok szállítása által a gazda jólétét biztosíthassa.

A kis lutri húzásai.

— Budapest, 1891. márcz. 21. —

Budapest	87	79	14	40	12
Lincz	47	40	5	59	19
Temesvár	69	62	46	44	17

Vasuti menetrend.

Érvényes 1891. febr. 10-től kezdve.

Szarvas-Mezőtúr sz. v.	indul d. e.	11:10
	érk. d. u.	12:01
» » vegyes vonat	ind. d. u.	2:20
	érk. d. u.	3:16
Mezőtúr-Szarvas személy vonat	ind. d. u.	3:47
	érk. d. u.	4:33
» » vegy. von	ind. délben	12:39
	érk. d. u.	1:25

Aradról Budapest felé.

Személyvonat	Aradról	ind. délben	12:10
	Csaba	érk. d. u.	1:42
	»	ind. d. u.	1:54
	Mezőtúr	érk. d. u.	3:21
	»	ind. d. u.	3:29
	Budapestre	érk. este	7:45
Gyorsvonat	Aradról	ind. reggel	7:45
	Csaba	érk. d. e.	9:07
	»	ind. d. e.	9:14
	Mezőtúr	érk. d. e.	10:33
	»	ind. d. e.	10:34
	Budapestre	érk. d. u.	1:55

Budapestről Arad felé.

Személyvonat	Budapestről	ind. reggel	8:15
	Mezőtúr	érk. délben	12:22
	»	ind. »	12:28
	Csaba	érk. d. u.	1:53
	»	ind. d. u.	2:18
	Aradra	érk. d. u.	3:50
Gyorsvonat	Budapestről	ind. d. u.	2:00
	Mezőtúr	érk. d. u.	5:17
	»	ind. d. u.	5:18
	Csaba	érk. d. u.	6:40
	»	ind. d. u.	6:47
	Aradra	érk. este	8:01

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

VARGA JÓZSEF.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

A szentandrási ev. ref. egyház templomán teljesítendő nagyobb mérvű javítási munkálat elvállalására f. év április 5-én délelőtt 11 órakor a presbyteri

szobában **árlejtés** tartatik.

Előzőleg a részletekre nézve kimerítő tájékozás szereshető az egyház gondnoka: K. Kovács Imrénél, vagy a
lelkészi hivatalnál.

Husvétii piros tojások

egyszerű és diszes, különböző árakban

kapható: **PERGZEL JÁNOS** cukrászatában.

Ugyanott naponta friss sütemény.

Névnapi és lakodalmi alkalomra megrendelések izléssel, jutányosan és pontosan teljesíttetnek.

Ház-bérbeadás.

Az özv. Weiszné-féle házban, egy három szoba, konyha, éléskamra, pinczéből álló

lakás kiadó

Értekezhetni

Grimm Mór fakereskedő urnál.

3-3

Kiadó lakás.

Varga József tanárnak

Búza-utcai házánál

egy külön-bejártatú csinos

utcai szoba

kiadó.

Naponta megjelenik **Budapesten**

MAGYAR HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

teljesen független programmal.

Szerkeszti:

HORVÁTH GYULA,

orsz. képviselő.

Főmunkatárs:

MIKSZÁTH KÁLMÁN,

orsz. képviselő.

Helyettes szerkesztő: **FENYŐ SÁNDOR.**

A »Magyar Hirlap« belső dolgozótársai, külmunkatársai és levelezői az írói az legkiválóbb tagjaiból állanak.

A „Magyar Hirlap“ előfizetési ára: egész évre 14.— frt. negyed évre 3.50
fél évre 7.— frt. egy hónapra 1.20

A „Magyar Hirlap“ előfizetőinek lapunkat márczius 21-től ápril 1-ig ingyen küldjük.

A „HÉT“ kiadóhivatalával sikerült megállapodásra jutnunk arra nézve, hogy e választékos kedvelt szépirodalmi hetilapot előfizetőinknek olcsóbban adhassuk.

Igy a „MAGYAR HIRLAP“ és a „HÉT“ előfizetési ára együtt: egész évre csak 20 frt, fél évre 10 frt, negyed évre 5 frt.

Előfizetések a „Magyar Hirlap“ kiadóhivatalához:

Budapest, IV., Granátos-utca 16. sz. alá küldendők.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen.

Mutatványszámok 500.000 példány.

3-3

J ó é s o l c s ó C o g n a c

NYÁCSIK S. UTÓDA

CZÉGNÉL

B-SZARVASON.

KAPHATÓ:

Cognac velencei nag üveg	2.60
" " kis üveg	1.60
" Gróf Kegyesi nagy üveg . .	2.00
" " " kis "	1.00
" Charles Gillmont & C-ie, nagy üveg	2.50
" " " " kis üveg	1.20

Mindenféle ásvány-vizek

Friss vetemény magvak.

F ap p i j a p á n i a i k ö t ő z ő h á n c s 1 k i l ó 4 8 k r.

JELENTÉS

fényképészetről.

Alóírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Szarvason Korik János fodrász házában (Beliczey-út) állandó fényképészeti

MŰTERMET

nyitottam, s felvételek eszközlése céljából hetenként — később közzeleendő napokon fent jelzett helyen található lesznek.

A t. közönségnek a mult nyári saison folyamán tanúsított megtisztelő pártolása remélni engedí, hogy tömeges megbízásaikkal ezúttal is szerencsétlenül fognak.

Teljes tisztelettel

Nyáry Béla

2-2 fényképész, B.-Csabáról.

Férfi-, női- és gyermek-czipők.

Ujdonságok

az 1891. tavaszi idényre nagy választékban érkeztek. Legujabb divatú női és férfi divat-árúk, és pedig

női Gergé Tricot derekak

gyermek-ruhácskák,

Lüszter- és Cretton- kötények,

férfi- és női nyakkendők, kesztyűk, gallérok és kézelők

dus választékban,

melynek megtéktetésé. tisztelettel kéri

Silberstein Fülöp

E.-Szarvas, (piacztér.)

Napernyők dus választékban.

Férfi- és gyermek-kalapok.

Fehér és színes ingek.

S i r k ö v e k o l c s ó n.

NYÁCSIK SOMA UTÓDA

első temetkezési intézete E.-Szarvason.

RENDEZ

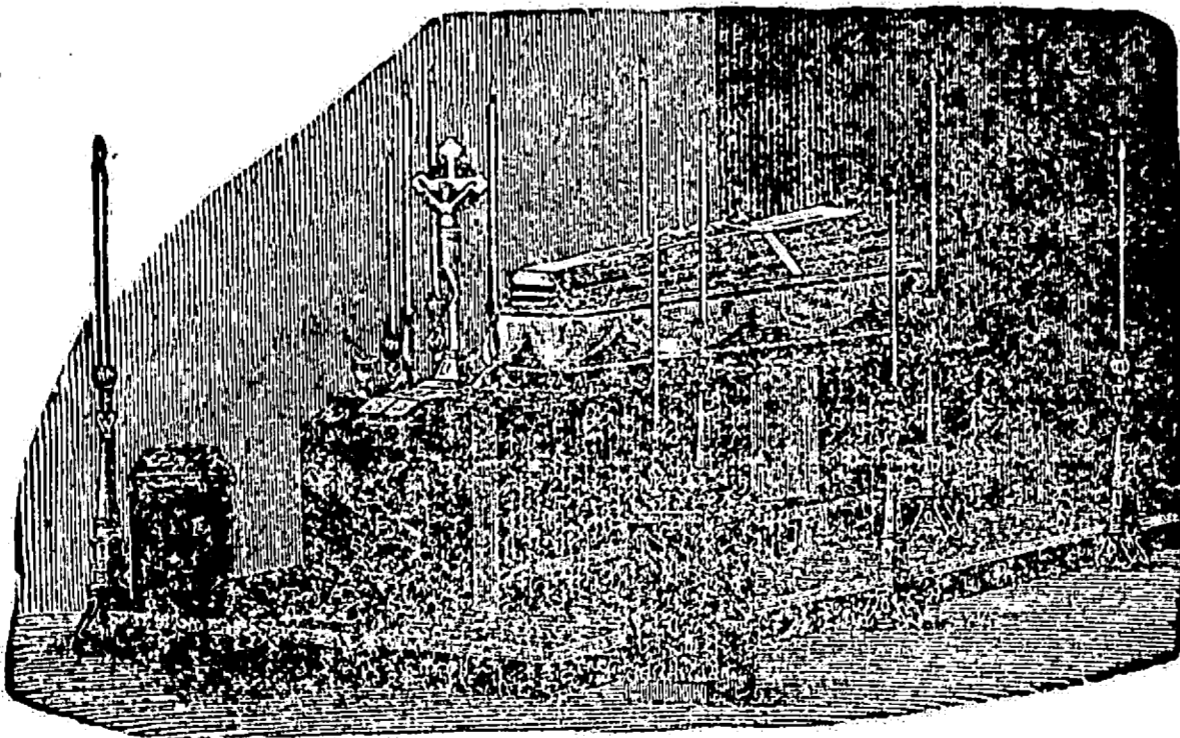
egyszerű és diszes temetéseket,

mérsékelt árait

figyelembe ajánlja.

Minden temetéshez

megfelelő diszítések.

RAKTÁRON

több, mint 60 drb különféle

FA- és ÉRCZ-

koporsó,

koszorúk és szallagok,

valamint légmentesen zárt dupla

üveges érckoporsók.

S i r k ö v e k o l c s ó n.

S i r k ö v e k o l c s ó n.

S i r k ö v e k o l c s ó n.

Első magyar

gazdasági gépgyár részvénytársulat

ezelőtt: GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH

BUDAPESTEN, KÜLSŐ VÁCZI-UT 7.

Lóvonatu vasuti állomás. Az osztrák-magyar államvasut indóházától 10 perc távolságban.

A legkedvezőbb feltételek mellett pontosan és olcsón szállít magyar készítményű mindennemű gazdasági gépeket, mint járgányos eséplőkészleteket, gabonarostákat s egyéb mezőgazdasági cikkeket és

gőzeséplőgépeket.

Különösen ajánlja szabad. szeges rendszerű, legújabb szerkezetű s legpontosabb kivitelű gőzeséplőgépeit.

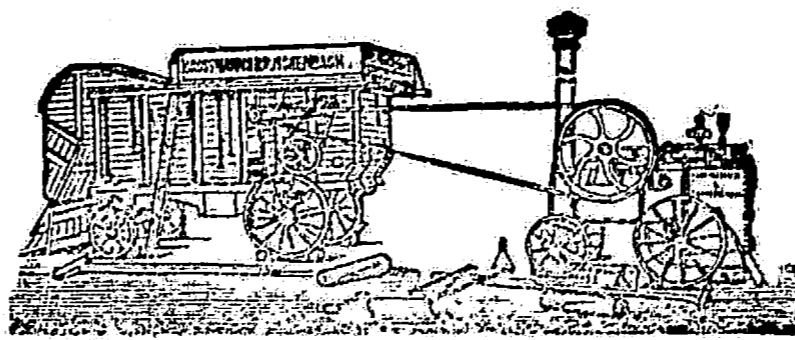
Teljes jótállás.

Legelőnyösebb berendezés.

3½, 4 és 6 lóerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal.

A magoknak legelőkételesebb kicséplése, kitűnő

tisztítása és osztályozása mellett.

Szénafűtésnél kell 200—250

300—350 klg. szén (faaranylag) 14 óra alatt.

Szalmafűtésnél kell 5—7 kéve szalma 100 kiesé . kévéénél

Cseplési képesség 5—7000, 9—10,000 közép nagyságu kéve 1 nap alatt.

Verőléczes gőzeséplőgépek vas szerkezettel

6, 8, 10 lóerejű fa-, szén-, szalmafűtési mozgonyokhoz s mozgonyokkal.

A Pesti Hirlap 40,000 példányban jelenik meg.

PESTI HIRLAP

naponként 16 oldal terjedelmű,

pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilap.

Munkatársai közt vannak Magyarország elsőrangú publicistái és szépirodalmi írói.

A lap állandó előfizetői — habár havonként újítják is meg az előfizetést —

karácsonykor ajándékuul kapiják

a Pesti Hirlap nagy képes naptárát.

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy óra 1 frt 20 kr.

➔ *Rendes zenemellékletek.* ➔

Mutatványszámokat kívánatra egy héttig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

Budapest, V. ker., nádor-utca 7. szám.